

YONG'IN XAVFSIZLIGI HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGINING MUHIM ELEMENTI SIFATIDA

Asadbek Sultanov Xamidulla o'g'li
Toshpo'latov Jasurbek

“TIQXMMI” MTU Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi yo'nalishi
105-guruh 1-kurs talabasi.

muha.erm2007@gmail.com +998 99 138 92 08

Z. Mirxasilova

Ilmiy rahbar: HFX Kafedrasi Dosenti, PhD
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20085474>

Annotatsiya: Ushbu maqolada yong'in xavfsizligining hayot faoliyati xavfsizligi tizimidagi o'rni yoritilgan. O'zbekistonda yong'in bilan bog'liq hodisalar tahlil qilinib, ularning oldini olish choralarining ahamiyati ko'rsatib berilgan.

Tadqiqot natijalari yong'in xavfsizligi talablariga rioya qilish, texnik vositalarni takomillashtirish hamda aholi o'rtasida xavfsizlik madaniyatini oshirish muhimligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: yong'in xavfsizligi, hayot faoliyati xavfsizligi, xavfsizlik madaniyati, texnik vositalar, yong'in.

FIRE SAFETY AS AN IMPORTANT ELEMENT OF THE SAFETY OF LIFE ACTIVITIES

Asadbek Sultanov is the son of Khamidulla
Toshpolatov Jasurbek

MTU" TIQXMMI " is a 1st year student of Group 105 of the direction of labor protection
and Technical Safety.

muha.erm2007@gmail.com +998-99-138-92-08

Z. Mirxasilova

Scientific Supervisor: PhD, Associate Professor of the Life Safety Department

Annotation:

This article covers the role of fire safety in the life activity safety system. Fire-related incidents have been analyzed in Uzbekistan, showing the importance of prevention measures.

The results of the study show the importance of compliance with fire safety requirements, improvement of technical means and increase the culture of safety among the population.

Keywords: fire safety, life Activity Safety, Safety Culture, technical means, fire.

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ КАК ВАЖНЫЙ ЭЛЕМЕНТ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Асадбек Султанов Хамидулла оглы
Тошполатов Жасурбек

Студент 1 курса 1 группы 105 направления охраны труда и техники безопасности
MTU" ТИХХММИ".

muha.erm2007@gmail.com +998-99-138-92-08

З. Мирхасилова

Научный руководитель: доцент кафедры БЖД, PhD,

Аннотация:

В данной статье освещается роль пожарной безопасности в системе безопасности жизнедеятельности. Проанализированы события, связанные с пожарами в Узбекистане, показана важность мер по их предупреждению.

Результаты исследования показывают важность соблюдения требований пожарной безопасности, совершенствования технических средств и повышения культуры безопасности среди населения.

Ключевые слова: пожарная безопасность, Безопасность жизнедеятельности, культура безопасности, технические средства, пожаротушение.

Kirish. Bugungi kunda aholi hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish, shuningdek moddiy boyliklarni saqlash masalalari jamiyat oldida turgan eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonda hayot faoliyati xavfsizligi tizimi muhim o'rin egallaydi. Mazkur tizimning muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida yong'in xavfsizligi alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki yong'in hodisalari qisqa vaqt ichida katta talafotlar va iqtisodiy zarar keltirib chiqarishi mumkin.

So'nggi yillarda dunyo miqyosida hamda O'zbekistonda yong'in bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar soni ortib borayotgani kuzatilmoqda. Bunday holatlar ko'pincha texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilmaslik, elektr jihozlaridan noto'g'ri foydalanish, inson omili yoki tabiiy sabablar natijasida yuzaga keladi. Natijada inson hayoti va sog'lig'iga zarar yetishi, turli ishlab chiqarish korxonalarini va turar joylarda moddiy yo'qotishlar kelib chiqishi mumkin.

Yong'in xavfsizligini ta'minlash nafaqat maxsus xizmatlarning vazifasi, balki jamiyatning barcha a'zolari zimmasiga yuklatilgan muhim mas'uliyatdir. Shu sababli yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilish, profilaktika choralarini kuchaytirish va aholi o'rtasida xavfsizlik madaniyatini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi yong'in xavfsizligining hayot faoliyati xavfsizligi tizimidagi o'rni va ahamiyatini ilmiy jihatdan tahlil qilish hamda yong'inlarning oldini olishga qaratilgan samarali choralarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida ilmiy adabiyotlar, me'yoriy-huquqiy hujjatlar va amaliy tajribalar tahlil qilinadi.

Tadqiqot uslubi:

Mazkur tadqiqotda yong'in xavfsizligining hayot faoliyati xavfsizligi tizimidagi o'rni o'rganildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy adabiyotlar, o'quv qo'llanmalar hamda yong'in xavfsizligiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar tahlil qilindi. Shuningdek, tahliliy, qiyosiy va umumlashtirish usullaridan foydalanilib, yong'inlarning kelib chiqish sabablari hamda ularning oldini olishga qaratilgan profilaktik choralar o'rganildi. Bundan tashqari, yong'in xavfsizligini ta'minlashda zamonaviy texnologiyalar va texnik vositalarning samaradorligi baholandi.

Natija.

1-Rasm. Yong'in bilan bog'liq muammolar.

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, yong'in xavfsizligi hayot faoliyati xavfsizligi tizimining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Yong'in xavfsizligini ta'minlash inson hayoti va sog'lig'ini himoya qilish, shuningdek moddiy boyliklarni saqlashda katta ahamiyatga ega [1,2]. Me'yoriy-huquqiy hujjatlar, xususan, O'zbekiston Respublikasining "Yong'in xavfsizligi to'g'risida"gi qonuni va yong'in xavfsizligi qoidalari jamiyatda ushbu tizimning huquqiy asoslarini belgilab beradi [3,4].

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, yong'inlarning asosiy sabablari elektr jihozlaridan noto'g'ri foydalanish, texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilmaslik va inson omili bilan bog'liq [2,7]. Shu sababli yong'in xavfsizligi qoidalariga qat'iy amal qilish va nazorat tizimini kuchaytirish zarur.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish yong'in xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Avtomatik yong'in signalizatsiyasi tizimlari, tutun detektorlari va zamonaviy yong'in o'chirish vositalari yong'inlarning erta aniqlanishi va tezkor bartaraf etilishiga yordam beradi [7,9].

Bundan tashqari, profilaktik choralarini kuchaytirish ham muhim hisoblanadi. Korxonalar va tashkilotlarda yong'in xavfsizligi bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish, xodimlar va aholini xabardor qilish yong'in xavfini sezilarli darajada kamaytiradi [4,8]. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik madaniyatini rivojlantirish ham yong'inlarning oldini olishda samarali omil hisoblanadi [7,5,6,10].

Umuman olganda, tadqiqot natijalari yong'in xavfsizligini ta'minlashda davlat siyosati, huquqiy asoslar, zamonaviy texnologiyalar hamda jamiyatning xavfsizlik madaniyati o'zaro uyg'un holda amalga oshirilishi zarurligini ko'rsatdi [1,10].

Xulosa:

1. Yong'in xavfsizligining ahamiyati. Yong'in xavfsizligi hayot faoliyati xavfsizligi tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lib, inson hayoti, sog'lig'i va moddiy boyliklarni himoya qilishda katta ahamiyatga ega.

2. Sabablari va profilaktikasi. Yong'inlarning asosiy sabablari texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilmaslik, elektr jihozlaridan noto'g'ri foydalanish va inson omilidir. Profilaktik choralar va xavfsizlik madaniyatini oshirish yong'in xavfini sezilarli darajada kamaytiradi.

3. Zamonaviy texnologiyalar va kompleks yondashuv. Avtomatik signalizatsiya tizimlari, tutun detektorlari va zamonaviy yong'in o'chirish vositalari yong'inlarni tez aniqlash va bartaraf etishda samarali. Yong'in xavfsizligini ta'minlashda davlat, korxonalar va fuqarolarning hamkorligi muhimdir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Rustamova H.E. Hayot faoliyati xavfsizligi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
2. Qobilov E.E., Yormatov G'.Yo., G'oyipov H.E., Razzoqov H.X., Parmonov A.E., Xaydarov V.R., Yuldashev O.R. Hayot faoliyati xavfsizligi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi. "Yong'in xavfsizligi to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent, 2009.
4. O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi. Yong'in xavfsizligi qoidalari. – Toshkent, 2020.
5. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
6. Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
7. Abdurahmonov Q.X. Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi. – Toshkent: Fan, 2017.
8. G'ulomov S.S. Favqulodda vaziyatlar va ularning oldini olish. – Toshkent: Universitet nashriyoti, 2016.
9. Iskandarov T.I. Yong'in xavfsizligi asoslari. – Toshkent, 2015.
10. International Labour Organization. Safety and Health at Work. – Geneva, 2019.